

МОВА. МАЎЛЕННЕ. ТЭКСТ

**Асноўныя нормы літаратурнай мовы –
паказчык культуры маўлення**

Картка 1

Варыянт 1

1. Падкрэсліце назоўнікі, род якіх не супадае ў беларускай і рускай мовах.

Гусь, грамадства, пыл, жолуд, палын, дрэва, сабака, шаль, ноч, запіс.

2. Закончыце фармулёўку.

Арфаграфічная норма гэта

---

3. Запішыце словазлучэнні ў форме творнага склона.

Пяць тыдняў -- _____;

чацвёрта птушанят -- _____;

абедзве вучаніцы -- _____;

дзвесце старонак -- _____;

4. Устаўце прапушчаныя літары і расстаўце патрэбныя знакі прыпынку. Падкрэсліце словы-сінонімы.

Трывалы – гэта разумен...е нечага стойкага на...ейнага моцнага вынослівага ў агульным сэнс... . Можна сказаць і трывалы конь і трывалая в...роўка і трывала... а...нуван...е пах... . У слове ж трывушчы ёсць а...цен...е ўнутранага пачуц...а ц...рплінасц..., што можа адносіцца толькі да чалавека.
(Паводле Я.Скрыгана)

5. Перакладзіце на беларускую мову словазлучэнне **закрытая дзверь**, складзіце з ім сказ і запішыце яго.

Прозвішча, імя

Адзнака

Картка 1
Варыянт 2

1. Падкрэсліце назоўнікі, якія ў беларускай мове маюць форму толькі множнага ліку.

Пытанні, буякі, грудзі, палеткі, суніцы, яблыкі, крупы, чарніцы, сумненні, каноплі.

2. Закончыце фармулёўку.

Лексічная норма — гэта

---

3. Запішыце словазлучэнні ў форме давальнага склону.

Пяцёра хлопцаў -- _____ ;

семсот гадзін -- _____ ;

абодва мужчыны -- _____ ;

шэсцьдзсят кіламетраў -- _____ .

4. Устаўце прапушчаныя літары і расстаўце патрэбныя знакі прыпынку. Падкрэсліце словы-антонімы.

Наша мова значна выр...сла і мал...пшала за апошні... дзесяцігод...і. Умела выкар...стоўваючы багац...і блі...кіх моў, мы павін...ы тварыць новы... словы успамінаць забыты... Таму не скарачаць лексічны запас а ўзбагачаць яго мусяць піс...мен...ікі журналісты перакла...чыкі настаўнікі студ...нты. (Паводле М.Лужаніна)

5. Перакладзіце на беларускую мову словазлучэнне **древняя рукопись**, складзіце з ім сказ і запішыце яго.

_____
Прозвішча, імя

_____
Адзнака